

ENERGISTRATEGI



Indholdsfortegnelse

En hel kommune i vækst	3
Indledning	4
Energistrategien	5
Det strategiske arbejde	6
Vi er godt på vej	8
Hvordan når vi i mål?	11

En hel kommune i vækst

I Herning Kommune siger vi, at "her er alle muligheder åbne". Det betyder, at vi ikke blot tør tænke store tanker – vi tør også føre dem ud i livet!

Herning er en kommune i vækst – og sådan skal det fortsætte med at være! Det ligger ikke i vores natur at acceptere, at der er grænser for vores udvikling – heller ikke, når det kommer til klima- og energidagsordenen.

Herning Kommunes virksomheder og borgere skal have al den energi, de har brug for. Den skal selvfølgelig være miljørigtig og helst komme fra danske kilder, så energiproduktionen i sig selv også kan være med til at skabe lokale arbejdspladser.

I Herning har vi en lang tradition for at påtage os ansvar for hinanden, for økonomien, naturen, miljøet og for fremtiden. Vi lægger stor vægt på at være på forkant med hensyn til bæredygtighed – socialt, miljømæssigt og økonomisk. Ved at tage ansvar for miljøet sætter vi selv rammerne for en robust udvikling på energi- og klimaområdet.

Den nye energistrategi afløser "Plan for klimaforbredning" i Herning Kommune fra 2009. Vi har



mange gode erfaringer, som vi kan tage med i det videre arbejde.

Med vedtagelse af den nye strategi sætter byrådet i Herning en retning for, hvordan vi vil bidrage til at løse en af denne tids største samfundsudfordringer. Strategien er blevet til i samarbejde med erhvervslivet og lokale energiaktører, der med stort engagement har givet mange konstruktive bidrag og ideer.

Med den nye energistrategi tager vi et medansvar for de globale klimaforandringer. Strategien bidrager til, at omstillingen til vedvarende energi sker på en måde, der giver mening i Herning både for kommunen, virksomheder og borgere.

Byrådet i Herning Kommune

I Herning vil vi skabe mere vækst med energirigtige løsninger

Byrådet i Herning Kommune vil arbejde for

- at Herning Kommune er uafhængig af fossile brændsler i 2050
- at omstillingen til en energieffektiv kommune styrkes
- at potentialet i energieffektive løsninger udnyttes til at skabe lokal vækst og erhvervsudvikling

Indledning

Energistrategien – mere vækst med energirigtige løsninger

Energistrategien er et redskab, der skal hjælpe Herning Kommune til at blive uafhængig af fossile brændstoffer i 2050. Den stiller tre mål op, der er grundlaget for arbejdet fremover.

Desuden er der i strategiens første afsnit udpeget seks retningslinjer for, hvordan vi vil nå målene. Retningslinjerne handler om de aktiviteter, vi har i hele Herning Kommunes geografiske område.

Kommunen spiller en nøglerolle for udviklingen. Det gælder både som myndighed, samarbejdspartner og koordinator. Vi er tæt på både borgere, virksomheder og energiproducenter, og vi har en stor interesse i en positiv, lokal samfundsudvikling.

I forhold til de kommunale aktiviteter skal vi især have fokus på beslutninger om den kommunale drift. Vi vil uddybe energistrategiens retningslinjer i afsnittet om det strategiske arbejde.

Vi er godt på vej

Dette afsnit viser Herning Kommunes samarbejde, aktiviteter og mål op til 2016.

I Herning Kommune er vi godt på vej og har i mange år arbejdet med omstilling af energisektoren. Derfor har vi allerede en række samarbejder og mål, som støtter strategiens tre mål.

Danmarks første klimaplan blev lavet i Herning Kommune i 2009. Energistrategien erstatter denne klimaplan.

Hvordan når vi i mål?

Sidste afsnit i strategien giver et overblik over de virkemidler, vi kan tage i brug for at opnå uafhængighed af fossile brændsler.

Idekatalog

Vi har lavet et idekatalog som bilag til strategien. Ideerne stammer fra workshops med lokale aktører inden for erhverv og forsyning, og fra kommunens medarbejdere.

Ideerne skal være inspiration til de handlingsplaner, som vil blive lavet i forlængelse af energistrategien.

Fra strategi til handling

Vi vil lave konkrete handlingsplaner, der udpeger kommende indsatser. Herning Kommune vil desuden løbende vurdere, evaluere og indarbejde tiltag samt energi- og klimamål i kommunens projekter og budgetter. Det vil ske gennem kommunens grønne regnskab "Grønt Overblik".

Selve energistrategien vil blive revideret løbende. Det vil for eksempel ske i forbindelse med revision af kommuneplanen i Herning Kommune.



Energistrategien

Det er byrådets mål at

- Herning Kommune skal være uafhængig af fossile brændsler i 2050
- styrke omstillingen til en energieffektiv kommune
- udnytte potentialet i energieffektive løsninger til at skabe lokal vækst og erhvervsudvikling

Fremtidens samfund bygger blandt andet på renere teknologi. Det er en forudsætning for, at vi i Herning Kommune kan fortsætte vores vækst og udvikling. Derfor støtter vi op om det nationale mål: at Danmark skal være uafhængig af fossile brændstoffer i 2050.

Herning vil være blandt de kommuner i Danmark med den laveste klimabelastning fra fossile brændstoffer pr. indbygger. For at nå denne målsætning skal vores fremtidige energiforsyning effektivt udnytte vedvarende energikilder. Energisystemet skal løbende tilpasses i takt med den teknologiske udvikling og skiftende energibehov.

Energistrategien er et redskab til at tænke langsigtet og helhedsorienteret. Den skal øge forsyningssikkerheden og reducere afhængigheden af fossile brændsler.

Strategien skal også danne grundlag for at udpege områder til vedvarende energi såsom vindmøller, solenergi, biogas, biomasse og brintproduktion. At finde de rigtige placeringer kræver samarbejde med nabokommuner, energiselskaber og andre aktører. Desuden sikrer samarbejdet, at lokale energiressourcer udnyttes bedst.

Herning Kommune har et stærkt og innovativt erhvervsliv. Erfaringerne viser, at der både er penge og CO₂-besparelser at hente på at energioptimere – både på kort og på langt sigt. Det er også med til at forbedre virksomhedernes konkurrenceevne. Derfor vil vi fortsat arbejde for at styrke en energivenlig udvikling i erhvervslivet.

Omstillingen til mere energirigtige løsninger rummer et stort erhvervspotentiale, som i samspil med forsknings- og uddannelsesinstitutioner kan sikre fortsat vækst og udvikling. Potentialet for udvikling af fremtidens energi- og transportformer, f.eks. inden for brintteknologi, skal udnyttes og videreudvikles.

Energistrategien skal støtte energirigtig vækst og lokal beskæftigelse. Samtidig skal den sikre borgere og erhvervsliv en miljørigtig, økonomisk fordelagtig og robust energiforsyning.

Byrådet vil arbejde for sine mål ved at

- indgå i tværgående samarbejder med erhverv, borgere og uddannelser om energieffektivisering, god ressourceudnyttelse og teknologiomstilling
- formidle og synliggøre vedvarende energiløsninger og energibesparende tiltag
- indgå i samarbejde med energisektoren om omstilling til fossilfrit energisystem
- skabe gode rammevilkår for omstilling af energisystemet og energieffektiviseringen
- deltage i samarbejde med andre kommuner og indgå i internationale projekter om energieffektivisering og omstilling af energisystemet
- gå forrest og vise vejen med energieffektive løsninger i kommunale aktiviteter

Det strategiske arbejde

Energistrategiens retningslinjer

Energibesparelser og optimal udnyttelse af energi giver erhvervslivet økonomiske fordele. Det forbedrer også konkurrenceevnen, skåner klimaet og gavner beskæftigelsen.

Gennem energibesparelser kan borgerne reducere de faste boligomkostninger, og energirenovering gavner den lokale økonomi. Samtidig bliver boligerne mere attraktive, ligesom deres værdi øges.

Vi vil samle alle de innovative kræfter, der findes i uddannelsesinstitutionerne. De skal være med til udvikle nye veje og ideer til effektivisering og omstilling af teknologien.

Derfor vil Herning Kommune indgå i tværgående samarbejder med erhverv, borgere og uddannelser om energieffektivisering, god ressourceudnyttelse og teknologiomstilling.

Der er mange muligheder for at spare energi og finde energivenlige løsninger. Nye kommer hele tiden til. Viden og inspiration er en forudsætning



for at vælge disse løsninger, hvad enten det er i en virksomhed eller hos borgerne.

Vi har i Herning Kommune mange lokale aktører, der går foran og har indført energiløsninger, adfærdsændringer og nye teknologier. Formidling, erfaringsudveksling og synliggørelse er afgørende for omstillingen til en energieffektiv kommune.

Kommunen vil derfor formidle og synliggøre vedvarende energiløsninger og energibesparende tiltag.

Omstilling til lokal, vedvarende energi – sol, vind, biomasse, biogas og brint – skåner klimaet og styrker samfundsøkonomien. Omkostninger til fossile brændsler kan vi i stedet bruge til at investere i lokale energiløsninger. Det giver øget og varig beskæftigelse, især i landdistrikterne.

Grøn Ordning under VE-loven giver midler til udvikling af lokalområdet, når der opstilles vindmøller. Lokale borgere kan også købe vindmølleandele til kostpris.

Biogasproduktion er med til at reducere drivhusgasser fra landbruget. Det giver forbedret vandmiljø, færre lugtgener og sørger for genanvendelse af næringsstoffer fra husdyrgødning. Samtidig kan det være en indtægtskilde for landbruget.

Kostprisen på solceller er faldet hastigt inden for de seneste år. Solenergi, både til varme- og strømproduktion, kan være et godt supplement til lokale varmeværkers varmeproduktion.

Derfor vil Herning Kommune indgå i samarbejde med energisektoren om omstilling til fossilfrit energisystem.



Samarbejde med andre kommuner om energiprojekter og fælles ansøgninger om ekstern finansiering giver større faglig kapacitet, bedre økonomi og udviklingsmuligheder. Ved at samarbejde med nabokommuner om energiplanlægning kan vi desuden sikre, at der ikke etableres f.eks. for mange biogasanlæg.

En række internationale projekter og EU-puljer kan understøtte kommunens arbejde med omstilling af energisystemet og energieffektivisering. Samtidig vil de kunne fremme vores lokale udvikling og udsyn.

Derfor vil Herning Kommune deltage i samarbejde med andre kommuner og indgå i internationale projekter om energieffektivisering og omstilling af energisystemet.

Rammer og afgifter er afgørende for investering og udvikling i omstilling af energisystemet og energieffektivisering. Planloven og energilovgivningen giver kommunen en række muligheder, som kan udnyttes på en positiv måde til denne omstilling.

Herning Kommune er kendt for en hurtig sagsbehandling og for at være god til at skabe rammevilkår for erhvervsliv, byggeri og investeringer. Det giver os et godt udgangspunkt for at skabe udvikling, omstilling, og tiltrække energiinvesteringer til kommunen.

Derfor vil kommunen skabe gode rammevilkår for omstilling af energisystemet og energieffektivisering.

Hvis kommunen går foran, og selv vælger de mest energirigtige og effektive løsninger, er vi med til at inspirere andre. Når vi gerne vil opfordre virksomheder og borgere til at tænke energirigtigt, må vi også selv gøre det.

Energieffektive løsninger og omstilling giver desuden i mange tilfælde økonomiske besparelser på enten kort eller langt sigt. Der er god fornuft i at vælge disse løsninger i forhold til kommunens egne aktiviteter. Herning er allerede godt på vej på mange områder.

Herning Kommune vil derfor gå forrest og vise vejen med energieffektive løsninger i kommunale aktiviteter.

Vi er godt på vej

Klima- og energi-aktiviteter, mål og aftaler

Herning Kommune var den første kommune i landet, der udarbejdede en klimaplan. Det var i 2009. Kommunen blev også samme år udnævnt til "Energiby" af Klima- og Energiministeriet for sin energiindsats.

Arbejdet med energiforbedringer og omstilling til vedvarende energi er fortsat, og kommunen er i dag med i en række aftaler:

Compact of Mayors (2015)

Compact of Mayors (CoM) er verdens største klimakoalition mellem borgmestre og embedsmænd. Kommunerne forpligter sig til at handle aktivt på klimaområdet, reducere udledninger og indrapportere deres CO₂-udledning og indsats.

Klimakommune under Danmarks Naturfredningsforening

Herning Kommune har som 72 andre kommuner i landet indgået aftale med Danmarks Naturfredningsforening om at nedbringe CO₂-udledningen fra kommunale aktiviteter med 3,5 %. (Aftalen skal fornyes i 2016).

Partnerskab for offentlige grønne indkøb

I partnerskabet deltager en række større danske kommuner og organisationer. Der er sat konkrete mål for en lang række varegrupper, herunder energi- og klimamål for kommunalt byggeri, indkøb af biler og indkøb af energiforbrugende produkter.

EU's klimamål

Herning Kommune er som landets andre kommuner forpligtiget til at bidrage til at nå de EU-mål, Danmark har tilsluttet sig. Det drejer sig bl.a. om en 20 % reduktion af den samlede CO₂-udledning fra 2013-2020. Der er også et mål om, at vedvarende energi skal udgøre 10 % af transport i 2020.



Klima- og energimål

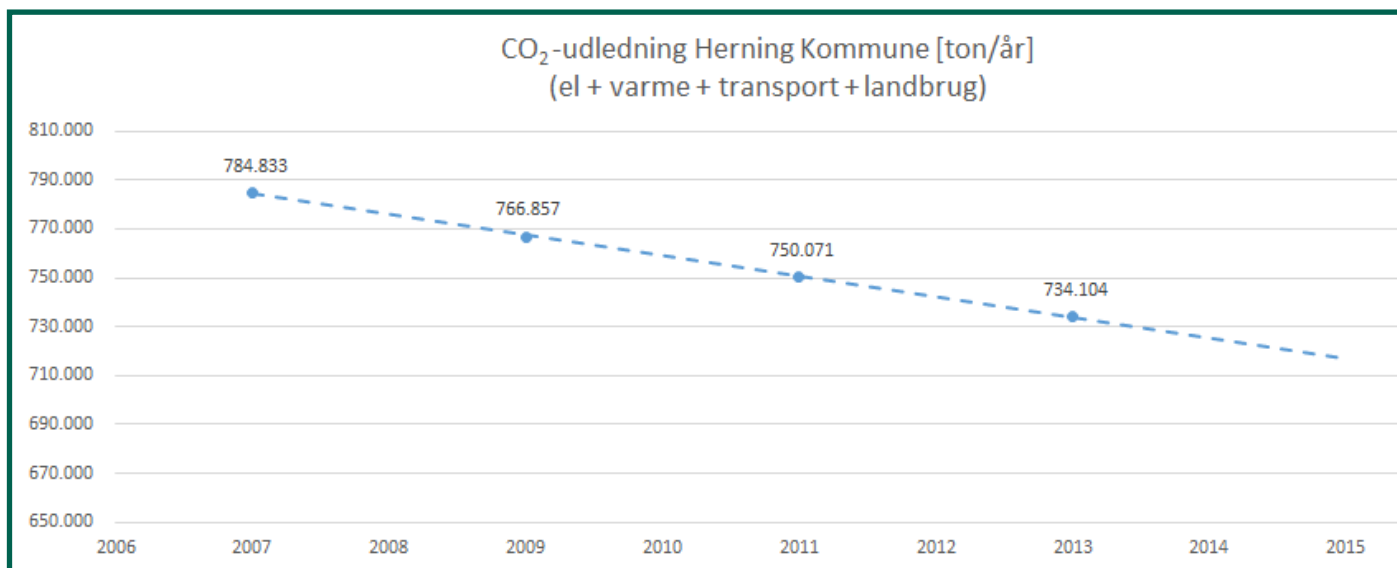
Herning Byråd har i 2015 vedtaget følgende klima- og energimål:

- CO₂-udledningen reduceres med 25 % i perioden 2007-2015 og med 35 % i perioden 2007-2030
- El- og varmforsyningen skal være baseret på 100 % vedvarende energi i 2030
- CO₂-udledningen fra Herning Kommunes egne aktiviteter skal reduceres med 55 % i perioden 2006-2026
- El- og varmforsyningen skal være CO₂-neutral inden udgangen af 2025
- Antallet af cyklister og brugere af kollektiv trafik øges med 25 % i perioden 2010-2020

Alle de eksisterende aftaler og klimamål indgår som en del af energistrategien og som baggrund for kommunens arbejde for at nå strategiens tre overordnede mål.

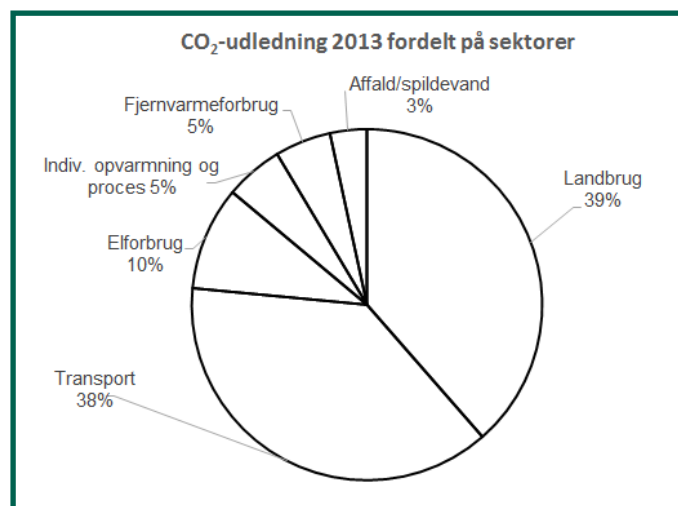
På de følgende sider er oplyst udvalgte klima- og energiaktiviteter, som er foregået i Herning Kommune i de seneste år.

Vi er godt på vej



Varme og el

- Vindmølleprojekter realiseret i fire områder med en samlet effekt på ca. 38 MW ud af den tidligere klimaplans mål om 60 MW inden 2030
- Grøn ordning-midler fra vindmøller anvendt til at styrke rekreative og kulturelle projekter i nærområderne
- En voksende andel af kommunens lokale fjernvarmeværker er nu CO₂-neutrale
- Solvarmeanlæg etableret på varmeværker i bl.a. Haderup, Feldborg, Ørnhøj-Grønbjerg, Vildbjerg, Aulum og Kølkær



Borgere

- Oplysning og inspiration til kommunens indbyggere i forskellige sammenhænge
- Samarbejde med institutioner og borgere om Grøn Herning Uge
- Klimalandsby Studsgård og projekter om affaldssortering i andre landsbyer i kommunen



Vi er godt på vej

Virksomheder

- Carbon 20: Samarbejde mellem kommuner og virksomheder om lavere CO₂-udledning
- Herning Kommune er med til at igangsætte Rethink Business - Center for Bæredygtig Forretning
- Erhvervsudvikling inden for brintteknologi
- Energinetværk med Erhvervsrådet og lokale virksomheder
- Resultatkontrakter med f.eks. HI Erhvervsråd med fokus på CO₂-reduktion
- Energieftersyn ved godkendelser inden for landbrug



Bygninger

- Energirenovationspulje på 20 mio. kr. til energibesparende tiltag i kommunale ejendomme
- Energiformidling til borgerne
- Passivhuse i Birk
- Energirenovering af boliger
- Udfasning af oliefyr til opvarmning af boliger

Transport

- Cykelprojekter og -kampagner under Herning Cykler, deriblandt planlagte supercykelstier og pendlerfaciliteter
- Udarbejdelse af mobilitetsstrategi
- Samarbejde med Midttrafik om at få flere til at tage bussen
- Optimering af taxakørsel i kommunalt regi



Hvordan når vi i mål?

Det nationale mål for den danske energiforsyning er, at vi i 2050 skal være uafhængige af fossile brændsler. Indsatsen går gennem effektiviseringer, innovativ tænkning og adfærdsfornyelse samt omstilling til et miks af vedvarende energikilder i et intelligent energisystem.

Med baggrund i idekataloget vil der blive udarbejdet handlingsplaner, som løbende bliver tilpasset den teknologiske og samfundsmæssige udvikling.

Eksempler på indsatsområder

Bioenergi

Man kan fremstille CO₂-neutral energi fra f.eks. husdyrgødning, madaffald, træ, halm og egentlige energi-afgrøder

Vind

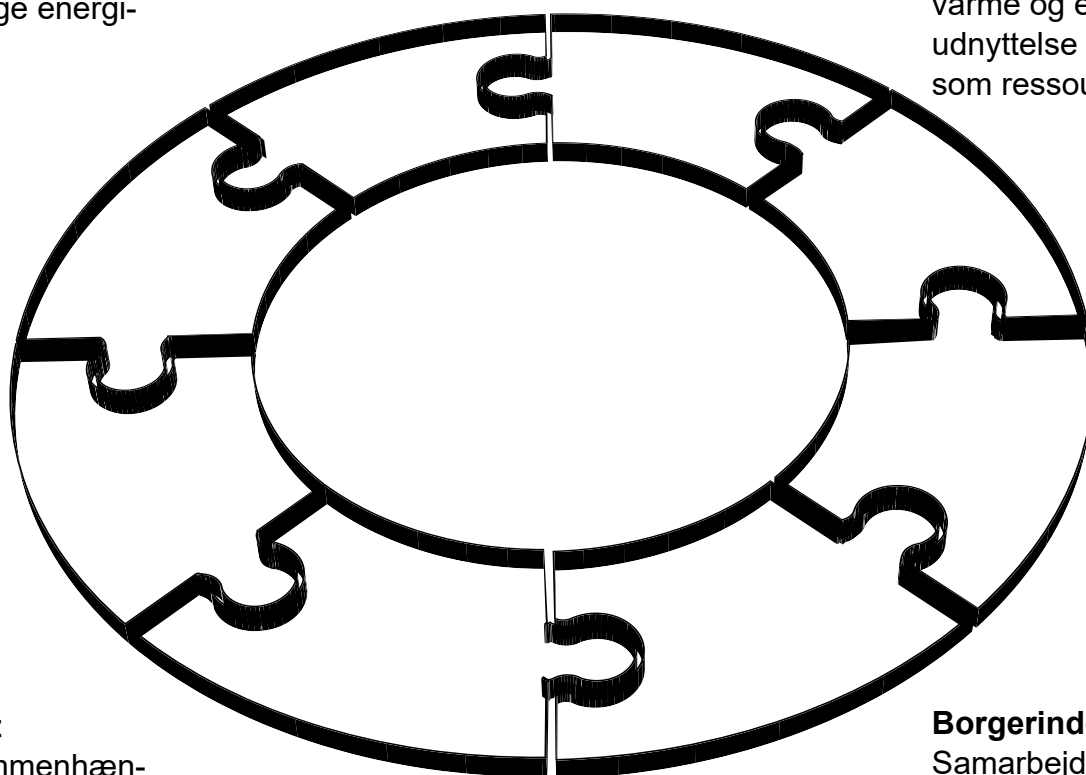
El fra vindmøller har en hovedrolle i omstillingen af den danske energiforsyning.

Sol

Den teknologiske udvikling øger potentialet for udnyttelse af solenergi til opvarmning og elproduktion.

Ressourcer

Mere effektiv og intelligent udnyttelse af energi, f.eks. overskudsproduktion af varme og el. Større udnyttelse af affald som ressource.



Transport

Bedre sammenhængende og mere effektivt transportsystem. Omstilling til mere fleksibel brug af el, brint og biobrændstoffer.

Bygninger

Effektivisering gennem renovering, udbygning af fjernvarme, eldrevne varmepumper og skærpede energikrav til nybyggerier.

Andre energikilder

Udnyttelse af de teknologiske fremskridt inden for energilagring, brintteknologi, jordvarme og andre vedvarende energikilder.

Borgerinddragelse

Samarbejde med borgere og virksomheder. Formidling af energiløsninger. Netværk og inddragelse af relevante aktører.

HERNING ER ENERGIRIGTIG VÆKST

